

Itzulpen-politika euskal administrazioan euskeraren erabilera normalizatzeko planetan

ROBERTO MANJÓN LOZOYA

Administrazio publikoek badute itzulpen-politikarik?

Osakidetzaren Euskera Planak arreta handiz begiratu dio itzulpen-politikari.¹ Euskera Plan hori beste hogeita bederatzita planetan garatzen da, Osakidetza toki eta jarduera-eremu bakoitzaren arabera osatzen duten erakundeek plan bana dutenez gero. Plan horietariko bakoitzak ere berebiziko tokia eskaintzen dio itzulpen-politikari. Horrek guztiak erakusten du Osakidetzaren Euskera Plana diseinatu dugunok gogoan eduki dugula, oso presente eduki ere, hurrengo egia: itzulpen-politika zeinahi era-

kunde publikoren hizkuntza-normalizazioaren giltzarrietatik bat da, erakundeko buruen aitzindarizarekin eta giza baliabideen hornikuntzarekin batera.

Horregatik, erakunde publikoetako normalizazio-planen emaitza urriei erreparatzea baino ez dago susmatzen hasteko itzulpen-politika gehienek ez dutela lortzen literaturaren mundutik ateratzea, alegia, esanak esan eta idatzitakoak idatzita, erakundeek, normalean, ez dutela itzulpen-politika serioirik, edo itzulpen-politika batere. Hortaz, sarriegi, itzulpen-politika aitortuen benetako esangura normalizazio-planen simula-

1. Osakidetza-Euskal Osasun Zerbitzua Ente Publikoaren Euskara Plana. 2005-2011.

kroetan aurkituko dugu. Jakina, simulakroak, gregarioak izanik, familian bizi dira, eta euskera normalizatzeko erakundeen politikak, batzordeak, karguak, agerraldiak, jardunaldiak... dauzkate senidetzat, elkartasunean, elkarren sostengua izanik.

Euskera Planak nonbaitetik heltzen zaizkie erakundeetako agintari eta erdiko mailako arduradunei. Maiz, jasan beharreko zer-bait da, eguraldi txarra bezala, edo izurriteen antzera, ideologiak ordainarazten duen kostua. Bidesari ideologiko edo karguari lotutako horrek, normalizazio-prozesu baten epidermisa, azala, gehien ikusten dena zaintzeko eskatzen du, hala nola derri-gortasun-datak ezartzea, euskera-ikastaroak antolatzea, hizkuntza-eskakizunak egiazta-tzea, errotulazio eta herritarrentzako inprimaki eta informazio-orri elebidunak, aldizkari ofizial eta aldizkari korporatibo nahiz urteko memoria elebidunak..., halako modukoak badira ere. Horretarako nahikoa izaten da nominan deialdiak gestionatzen dituen teknikariren bat edukitzea eta, jakina, itzultzaile-taldetxo bat, funtzionarioez nahiz enpresa pribatuez osatua.

Ez gutxietsi, ordea, horien kostua, ez baita makala. Horregatik, agintari eta arduradun gehienentzat aldi berean itzultzaile eta normalizazioko teknikari den langilea edukitzea da onena, gastua izanik kezka-bide handiagoa euskeraren normalizazioa bera baino. Hizkuntza-normalizazioko teknikari orok ederto daki txitean-pitean itzultzaile bihurtzeko arriskua dela bere jarduera normalizatzailerik apalaren gainean esekita dagoen Damoklesen ezpata. Adibide gisa gogora ekarri behar da orain dela hiruzpalau urte Funtzio Publikoak Eusko Jaurlaritzako hainbat normalizazio-teknikari itzultzaile-

tasunaz hibridatzeko saioa, Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza sutan jarri zuen hura, kontu batere ez eginik Lakuako normalizazio-planaren bigarren ebaluazioak erakusten zuen hizkuntza-normalizazioko teknikari garbien aldetik zegoen urritasunari. Ez dakit zertan geratu zen saio hori, baina agerian utzi zuen Funtzio Publikoko agintarien jarrera.

Hala da. Jarrera giltzarri da gure mundu zaratatsu eta batzuetan arrandiatsu edo handiuste honetan. Arduradunek euskeraren normalizazioaz zenbat eta benetan arduratuago, orduan eta gehiago joko dute itzultzaile eta normalizazioko teknikariren arteko lan-eremuak bereiztera, zenbat eta axolagabe eta itxurazaleago izan, orduan eta hibridazio handiagoa. Hortaz, normalizazio-prozesuaren osasunak baditu, besteak beste, adierazle garrantzitsu bi: giza baliabide nahikoak egotea eta baliabide horietan itzulpen-jarduera eta normalizazioko teknikarientzako behar bezain espezializatuta eta bereizita egotea.

Itzulpengintza aitzakia eta ihesbide erraza bihurtzen da euskera normalizatzeko ahaleginetan azalean geratu nahi duten agintarientzat, edo besterik egin ezin dutenentzat. Gizartean atzera doan hizkuntza baten erabilera bultzatzea lantegi garesti, zail, gatazkatsu eta konplexua da oso, eta zer esanik ez gizartearen arlo formal eta jasotetan. Zuhurtasun handiaz gainera, kemen, gogo eta uste osoa jarri behar du agintari batek ogi gogor horri bere hagin zorrotzak sartzeko, eta behin baino gehiagotan prest egon behar du bere etorkizun profesionala kolokan jartzeko. Euskerak Euskal Herrian duen benetako tokia ezagututa, ez da erraza jarrera hori aurkitzea. Hibridazioa da, be-

raz, konponbide eskuragarri bat itsas hondo gabe horretan itozteko arriskuan erori nahi ez duten arduradunentzat.

Baina giza baliabideen hibridazioa ez da itzulpenaren erabilera okerrak ekarritako kalte bakarra. Arazoaren beste agerpen bat, oso eragingarria hau ere, langileen euskera-erabilera itzulpenez ordezkatzeta da. Gehiegitan teorian euskeraz jarduteko gaitasuna duenak ez du horrela jokatzten, eta itzulpenak estaltzen du gabezia. Bide horretatik ere Administrazioaren funtzionamendu sasi- elebidun batera heltzen da, eta zentzugabe bihurtzen dira jarduera elebiduna lortzeko langileek eta diru-kutxa publikoek bermatutako hizkuntza-eskakizunen sistema eta euskera ikasteko deialdiak. Horiek horrela, ematen du sistema horrek eta deialdiek dirua alferrik gastatzeko eta langile batzuei oztopoak jartzeko balio dutela. Begi-bistakoa da Euskeraren erabilera normalizatzeko ahaleginen entzute onari eta harrera sozialari egiten zaien kaltea, baina agintariek erakuts ditzaketan estatistikak sortzez garbi izaten irauten dute. Jakina, jokabide oker horren abiaburua arestian aipatutako bera da: euskeraren erabilera normalizatzeko prozesua ekiditea.

Ez dezagun pentsa, nolana ere, agintarien edo erdiko arduradunen izaera ustezko izaera gaizto baten ondorioa denik. Kargutu gaitzen euskerak gizartean daukan erabilera eta, beraz, pisu sozialarekin ezinezkoa zaiola edozein gobernuri Administrazioa euskeraren normalizazioaz kezkatuta dau den agintari eta arduradunetz zuzentzea eta kudeatzea. Administrazio batek ezin du funtzionatu alderdi bateko gogaideekin eta, are gehiago, euskerak daukan presentzia sozialarekin, gobernatzeko bokazioa duen al-

derdi handi batek presentzia eskas horren isla garbia izango du bere afiliatuen artean ere, bestela ez litzateke gehiengo soziala duen alderdi bat. Guztiagatik ere, esandakoa ez da zurigarria, eta herritarrok eskubide osoz kritikatu ditzakegu gobernu, alderdi, agintariok.

Itzulpen-politika baten lerro nagusiak

Esan gabe doa ez dela nire asmoa itzulpen-gintzak normalizazioan duen garrantzia gutxieste, ezta hurrik eman ere, itzulpen-politika egoki baterako dau den zailtasunak azpimarratzea baino. Hasieran esan dudana bezala, itzulpenak berebiziko tokia du euskeraren erabilera suspertzeko lanean, baina normalizazioaren premiei erantzuteko moduan erabiliz gero. Bestela, sendagarri paregabea dena pozoilgarri bihurtzen da.

Nire irudiko itzulpenak Administrazioan izan behar duen xedea laburtzearen, zeregin hauek azpimarratuko ditut:

- Herritarren hizkuntza-eskubideak bermatzea, zerbitzu-hizkuntza idatzi gisa, Administrazioak funtzionamendu arruntaren bidez bermatzeko ezintasuna daukan bitartean.
- Euskeraz eta erderaz lan egin behar duten unitateen funtzionamendua ahalbidetzea, euskeraz edo erderaz zer dokumentu sortu edo landu behar diren alde zehaztuta badago, nolana ere, normalizazioak langileen lana bikoiztu ez dezan.
- Administrazioaren identitate-euskarrietan euskeraren agerpena gaztelariaren mailan gutxienez ziurtatzea.

Zein dira identitate-euskarri horiek? Tokian-tokian aldatzen dira, eta denek ez dute pisu bera. Hona hemen adibide gisa:

- Errotuluak, formalak eta informalak (paperezkoak, langileek ordenagailuz eginak), iragarki-tauletan jarritako iragarki, ohar eta edozein informazio ofizial mota, publizitate kartelak, paperetan eta abarretan jarritako erakundearen edozein anagrama edo identifikazio-sistema, etiketak, plastikozko poltsak, zigiluak, ordutegia edo antzekoak, erakunde edo zentroaren telefono-gida.
- Intranet eta web-orria.
- Erakundearen memoria, plan estrategikoak, kalitate-planak eta antzekoak.
- Aldizkariak eta liburuak.
- Jardunaldiak, biltzarrak, kanpainak.
- Prentsa- eta irрати-oharrak, artikulua, iragarkiak.
- Erakundearen ekitaldi publikoak (jardunaldi eta biltzarretako aurkezpenak barne).

Agian, onar liteke langileek testu mota batzuk euskeraz eta erderaz lantzea, egunero lana gutxi zamatuta. Testu labur eta errepikakorrei buruz ari naiz, erduen araberakoak, inprimakia oinarrian daukatenak, oso estandarizatuta daudenak. Aitzitik, testuak luzeak, aldakorak, sortze-lana eskatzen dutenariakoak badira, itzultzaileengana jo beharko da, salbuespena ez badira behinik behin.

Aldizkari eta web-orri edo intranetei dagokienez, ondokoa urrezko araua zait: horrelakoetan euskeraren erabilera kualitatiboari lehentasuna ematea eta ez

kuantitatiboari. Oro har, kontua ez da erabateko elebitasuna edo elebitasun mimetikoaren lortzea, euskeraren presentziak, zeinahi ehunekotan dela, euskeraz irakurtzen duenarentzat zerbait gehiago eskaintzea, pizgarri bat, aberaste moduko bat. Hizkuntza gehiago dakienak gehiago eskuratu behar du, gutxiago dakienak zerbait galdu behar du. Horren adibide ona iruditzen zait Gasteizko Udalak, PPrentsearen agintaritzaren aurretik behintzat, argitaratu izan duen *Gazeta*. Horregatik, aldizkariari dagokienez, elebitasuna editore-jardueran edo lan-lerroan kokatu behar da, apal eta zuhur jokaturik, hori baita erabilera benetako aurrerapenak erdies-teko bidea. Editoriala edo iritzi-artikulu nagusia izan ezik, euskera izan behar da euskeraz argitaratutako artikuluen jatorrizko hizkuntza, eta, jakina, gaiak interesgarriak. Artikuluak, eskuarki, jatorrizko hizkuntzan argitaratu behar direla uste dut, salbuespenak salbuespen. Itzulpena, normalean, aldizkariaren iritzi artikulu nagusia edo editoriala ele bietan argitaratzeko gorde behar genuke, edo salbuespenez, beste hizkuntza batean idatzitako artikulu guztiz interesgarri bat euskeraz bakarrik emateko.

Bereziki ebitatuko nuke euskerazko artikulua euskerari edo euskal kulturari buruzkoak izatea, sarritan egiten den bezala. Euskera ez da euskerari buruz hitz egiteko espezialitate-hizkuntza, batez ere gai hori lantzeko balio duena, edo guztientzat ez diren gaien komunikabidea.

Web-orriaren kasuan bada aipatu beharreko berezitasun bat. Web-orriak hein batean aldizkari baten modukoak dira, beste neurri batean egunkari baten modukoak eta, azkenik, argitarapenen modukoak. Horien guztien ezaugarriak biltzen dituzte.

Euskarri horretan aldi berean biltzen dira azken orduko berriak, oharrak, unean uneko informazioak, artikuluko sakonak edo espezializatuak eta zabalkunde handikoak, dokumentu ofizialak... Horregatik, irizpide hauek proposatuko nituzke:

- Web-orria euskeraz ere nabigatzeko diseinatuta egon behar da.
- Interes orokorreko berri, ohar eta informazio guztiak euskeraz eta erderaz agertu behar dira. Beraz, itzuli egin behar dira.
- Artikulu espezializatuak, zientifikoak, jatorrizko hizkuntzan argitaratu behar dira (gaztelaniaz, euskeraz, ingelesaz, frantsesaz...). Beraz, web-orriaren arduradunen eginbeharra da horrelako artikuluko euskeraz ere hornitzea.
- Web-orria kudeatzen duten edo hornitzen duten langileek, Administrazio-koak nahiz enpresa pribatu batekoak izan, euskera ondo menderatu behar dute eta, haien artean itzultzaileak ez badago, oso lotura eta harreman estuak izan behar dituzte itzultzaileekin.

Izan ere, administrazio publiko jakin baten arduradunek euskeraren normalizazioaren aurrean benetan nolako jarrera daukaten jakin nahi badugu, errepara diezaiozun web-orriek eta intranet arduratzen direnak zein irizpiderekin aukeratu edo kontratu dituzten. Euskera maila kontuan hartu ez badute, atera kontuak. Web-orriak euskeraz nekez funtzionatuko du modu duin batean baldin eta elikatzen dutenek euskerazko gaitasun nahikorik ez badute.

Eta zer egin argitarapenekin? Zentzuz jokatu. Iruditzen zait zentzudun izatea

orain arte Administrazioetan sapan egon den maila sinbolikotik maila errealera jaitzean datzala. Eredu espezializatu askotan ez dago euskal jarduerarik ez irakurleak ere. Horrelako liburuak itzultzen ibiltzea agian ariketa polita izango da itzultzailearentzat, baina alferrik argitaratuko dira edo, gutxienez, onurak ez du esfortzua berdinduko. Sanitatearen munduan maiz egingo dugu topo egoera horrekin, baina gainerako administrazioetan ere ez da bitxia izango, arlo espezializatu batekoak ez direnean ere. Neuk apaltasunez jokatzeko gomendatuko nuke, eta zabalkunde handiko testuak ez direnean, gaiak irakurle edo erabiltzaileak izango duen ala ez oso gogoan edukiko nuke zer egin erabakitzerakoan. Ez dut uste mundu guztiaren aurrean euskera dela-eta dirua alferrik gastatzeak mesederik egiten dienik euskaldunei, ez eta itzulpena dela kausa gaztelaniazko testuaren argitarapena luzatzen eta oztopatzen ibiltzeak ere. Are txarrago, ohikoa denez, gainera, euskal testua kalitate txikikoa edo ulergaitza bada.

Antolamenduzko neurri jakinak aipatu behar ditugu itzulpen-politika egoki baten osagaiak zerrendatzen amaitzeko, ezinbestekoa baita zehaztea Erakundearen zer, nork, noiz eta nola itzuli behar den erabakitzeko arduradun organoak. Oso argi egon behar dira erabakiak hartu eta itzulpenak egin edo kudeatu behar dituztenen arteko fluxuak eta prozedurak. Ez dago planik argitzen ez badira ardurak, erantzukizunak, xedeak, egutegiak, eta horren guztiaren komunikazioa. Horrekin batera itzulpen-politika arian-arian ezartzeko estrategia definitu eta abiarazi behar da.

Itzulpengintzaren mugak Administrazioan

Aurreko atalean postura egin dugu itzulpen-gai apalak aukeratzearen alde, herritarren zerbitzura dauden dokumentuei eta zabalkunde-mailako testuei guztizko lehenetasuna emanda. Euskeraren normalizazioak bere egoeraren arabera neurriak behar ditu, handinahikeriak alde batera utzita. Alferrekoa, eta kaltegarria izan daiteke, euskeraren erabilerak ez dituen funtzioen edo estatusaren mailan testuak sortu nahi izatea. Euskal hiztunen herriari ez badagokio hiztun-herrien arteko lehiaketan lehenengo kategorian jokatzeko bigarren edo hirugarrenean jokatu behar du. Agian, funtzio sozial jasoko testu batzuk ez dira kaltegarriak izango eta, beraz, ezta maila horretako itzulpen-jarduera bat ere, baldin eta argi badaukagu gehienbat funtzio sinbolikoa betetzen dutela, hizkuntzaren nolabaiteko marketinga egitearren. Ordea, euskerak funtzio apalagoko testuetan hartzen du arnas, ez Administrazioaren aldizkari ofizialeko testuetan, ez legetan, ez arkitektura-tratatuetan, ez neurokirurgiakoetan.

Denok ondo dakigu hizkuntza instituzio sozial bat dela eta gizabanakoaren mailako berezitasunak idiolekto direla, ez dialekto ez soziolekto. Beraz, atzean talde-hizkera bat ez daukan itzultzaile trebeak, maisu lana eginez, gai jakin baten gaineko idiolekto bat sortuko du, ez espezialitateko hizkera bat, eta ez die espezialistei balioko.

Espezialistek sortu behar dute beren espezialitate hizkera, dagokien arloan arituz. Linguisten laguntza ere jaso dezakete hizkera horren corpusa apur bat moldatzeko, baina haiena izan behar da ekimena eta azken erabakia. Espezialisten soziolektoa hizkuntzaren profesional edo zaindariei atsegina ez bazaie, ez dago arazo batere, mundua ez baita egunero birsortzen inori gustua emateko. Robert L. Cooper-ek dioenez,² hizkuntzaren funtzioak aldeztetik aldatu ezik, nekez izango du arrakasta hizkuntzaren plangintza formalak. Beraz, erabilera lehenago eta corpusaren normalizazioa geroxeago. Hizkera teknikoaren inguruko hamaika adibidek erakusten dute baieztapen horren egia. Orobat, Cooper-en eskuetik esan dezakegu profesionalak nekez ikasiko dutela hizkera jakin bat nolabaiteko probetxurik ateratzen ez badute.

Azken finean, ildo beretik ari nintzen aldizkari honetan esan nuenean euskera kultur hizkuntzekin lehiatzeko behar beste umotuta ez dagoela,³ hizkuntzaren profesionalen eta zaindarien ahalegin guztiengatik ere. Harako hartan, Pello Esnal eta Zubimendiren saioei⁴ balio pixka bat kenduz azpimarratu nuen, hizkuntza garatu eta funtzio berrietan baliagarri izateko, onuragarriagoa dela gizarte honetan zerbait esateko daukatenei hitza ematea euskal altxorren bilatzen ibiltzea baino, edo herejehizaren ordez gizarte-sentikortasuna sendotzea.

2. *La planificación lingüística y el cambio social*, Cambridge University, 1997, *Conclusiones* atala.

3. "Medikuntzako testuetako zenbait okerbide eta balizko aje", *Senez*, 20 zk., 1998, 67-84 or.

4. Zubimendi, Jose Ramon; Esnal, Pello, *Idazketa-liburua*, Eusko Jaurlaritz, Vitoria-Gasteiz, 1993.

Zoritzarrez, Euskal Herrian, diglosia gaitzetsiz, jende gehiegi tematzen da inguruko hizkuntzen maila berean lehiatzen. Normaliza daiteke euskeraren erabilera UEMAko udalerrri euskaldun txikiez kanpoko administrazioetan? Eta Unibertsitatean? Eta goimailako jarduera profesionaletan? Hori da Euskal hiztun-herriak gaur egun munduan eduki dezakeen tokia? Eta etorkizunean?

Administrazio Orokorren bigarrenaren plangintzaldia ebaluatzeko txostenean arrazoi nagusi hauek ematen zituzten normalizazio-prozesuaren hutsak azaltzeko:

- Giza baliabide eskasak
- Baliabide ekonomikoen falta
- Agintarien inplikazio eskasa
- Zenbait derrigortasun-data txarto ezarrita, beraz, hutsak lehentasunak zehazterakoan.

Nik, gutxienez, beste akats edo errore pare bat ikusten dut: bata, langileen interesa eta inplikazioa, bestea, gehiegizko helburuak, lehentasun okerrak. Langileen partaidetzaren arazoa ez da konpontzen ohiko errazkeria esanez: “aginduak betetzeko daude; beraz, plangintzaren helburuei men egin eta kito”. Artikulu honen gaiaren haritik, berriz, bigarren errorea da gehien interesatzen zaidana. Hizkuntza-politikako organoek beti baldintza bi ezinbestekotzat jo izan dituzte unitate administratibo batean euskeraren erabilera normalizatzeko: langileek hizkuntzaren ezagutza-maila egokia edukitzea eta maila hori daukatenak dentsitate

egokian egotea. Ez nator bat, baldintza soziala falta delako. Administrazioaren normalizazio-prozesua testuinguru sozialean kokatu behar da. Horrela, beste baldintza bat, gutxienez, bete behar da nire irudiko: Euskeraren erabilerak nahiko dentsitatea izatea administrazio jardunari sostengua ematen dioten sare sozialetan.

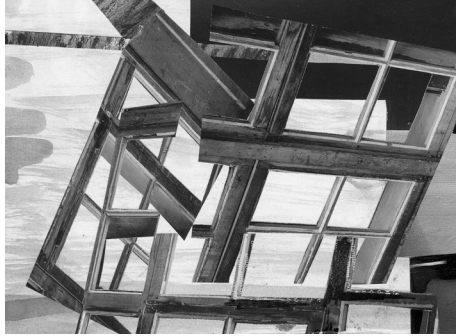
Kontuan hartu behar da jarduera administratiboa, Administrazioa gizartearen goiegitura bat denez, jarduera anitzen topalekua dela eta, hein handi batean, jarduera ugari eta alde anitzeko horiek eusten eta osatzen dutela. Jarduera administratiboa behin eta berriz baldintzatuko dute batzuetan inguruan eta besteetan barruan dituen sare ekonomikoak, politikoak, kulturalak, eta gainerako sare administratiboak. Bestela, esfortzu guztiak alferrik izango dira. Baldintza hori bete ezik, kaltegarriak izan daitezke hizkuntza-normalizaziorantz ahalegin handiz emandako itxurazko aurrerapausoak. Hala da; etengabeko esfortzuak egin beharko dira sasi lorpen horiei eusteko, eta handik urte gutxira, ahaleginok laxatu bezain pronto, ziur aski, behera egingo du esfortzu handiz eraikitako etxeak.⁵

Tokian-tokian erabaki beharko da Administrazioa euskaldundu behar den, noraino egin behar den eta noraino utzi behar den erabilera sinboliko batean. Horren arabera erabaki beharko da itzulpenak izan behar duen tokia. Okerra iruditzen zait euskeraren erabilera normalizatzeko ezintasuna itzulpenaren bidez estali nahi izatea. Erabi-

5. Argi dago ikuspegi hau Joshua Fishmanen ekarpenetan oinarrituta dagoela, nire interpretazioaren arabera noski, liburu honean hizkuntzaren egoera kontuan hartuta proposatzen dituen helburu eta lehentasunei jarraituta: *Reversing language Shift: Theory and Practice of Assistance to Threatened Languages*. Clevedon, Multilingual Matters, 1991.

leraren norainokoa erabaki ondoren, Administrazio barruko egoera diglosiko bati eusteko diseinatu beharko da itzulpen-politika, zehaztuz zer premiari erantzun behar dion, zer lehenatasun ezarri behar duen, gizartea-

ren harreman-sare konplexu eta hedatueta-tik beti erderaz heltzen eta helduko diren testuekin nola jokatu beharko den goi mailako Administrazioan euskeraz, zentzuzkoa den neurrian, jarduteko.

La política de traducción en los planes de normalización del euskera de la administración vasca

La política de traducción es una de las claves de la normalización del uso del euskera en la Administración Vasca pero, desgraciadamente, la política real no coincide con la recogida oficialmente en los planes, que a menudo no pasa de ser una declaración de intenciones. Una prueba clara de la falta de voluntad de aplicar una política sería de normalización es la extendida tendencia de los órganos administrativos a confundir los ámbitos propios del uso del euskera con los de la traducción, bien hibridando el puesto de técnico de normalización con funciones de traductor, bien sustituyendo el uso del euskera de los trabajadores por la labor del traductor.

Otro camino por el que la traducción se convierte en obstáculo y no en instrumento dinamizador de la normalización del euskera procede de un diagnóstico erróneo de la situación de la lengua y de la infravaloración de su contexto social, lo que conduce a una visión exclusivamente negativa de la diglosia y, por consiguiente, a estrategias inadecuadas. Es no sólo inútil sino también perjudicial empeñarse en la producción de textos de ámbitos en los que la lengua no tiene presencia funcional. En la situación diglósica del euskera, la política de traducción debe proponer este instrumento principalmente como sostén de una débil y vacilante producción textual, y limitar mucho las aventuras más allá de los ámbitos en donde la comunidad vasca cuenta con cierta red social, porque la normalización del corpus no puede preceder a la extensión funcional de la lengua.

Ciertamente, el proceso de normalización del euskera en las administraciones públicas está limitado en cada uno de sus ámbitos territoriales por una condición previa: la existencia de un umbral o densidad suficiente de uso social del euskera en las redes sociales que soportan la actividad administrativa. La razón parece evidente: dado que las estructuras administrativas se sitúan sobre las retículas superiores de la red social, en gran medida su soporte está constituido por el cruce de las múltiples y variadas actividades que la conforman.

La politique de traduction dans les plans de normalisation de la langue basque utilisée dans l'administration basque

La politique de traduction est l'une des clés de la normalisation de l'usage de la langue basque dans l'Administration Basque. Malheureusement, la politique réelle ne coïncide pas avec celle qui affichée dans les plans qui, bien souvent, ne franchit pas le cap de la déclaration d'intentions. Une preuve claire de l'absence de volonté d'appliquer une politique sérieuse de normalisation est la tendance très répandue des organismes administratifs à confondre les domaines propres à l'usage de la langue basque avec ceux de la traduction, soit en mélangeant le poste de technicien de normalisation avec les fonctions de traducteur, soit en remplaçant l'usage de la langue basque des employés par le travail du traducteur.

L'autre voie par laquelle la traduction se transforme en obstacle et non en instrument susceptible de dynamiser la normalisation de la langue basque provient d'un diagnostic erroné de la situation de la langue et de la sous-évaluation de son contexte social, ce qui conduit à une vision exclusivement négative de la diglossie et par conséquent à des stratégies inadaptées. Il est non seulement inutile, mais également préjudiciable, de s'entêter à produire des textes dans des domaines où la langue n'a pas de présence fonctionnelle. Dans la situation diglossique de la langue basque, la politique de traduction doit proposer cet instrument essentiellement comme soutien d'une production textuelle faible et hésitante, et limiter considérablement les aventures au-delà des domaines dans lesquels la communauté basque compte un certain tissu social, parce que la normalisation du corpus ne peut précéder l'extension fonctionnelle de la langue.

Il est certain que le processus de normalisation de la langue basque dans les administrations publiques est limité, sur leurs territoires respectifs, par une condition préalable : l'existence d'un seuil ou d'une densité suffisante d'usage social de la langue basque dans les réseaux sociaux sur lesquels repose l'activité administrative. La raison en paraît évidente : étant donné que les structures administratives se situent sur les réticules supérieurs du tissu social, leur support est constitué dans une large mesure par le croisement des activités multiples et variées qui le constituent.

The politics of translation in the plans for the standardization of the Basque language of the Basque Administration

The politics of translation is one of the key points of the standardization of the use of Basque in the Basque Administration but unfortunately, actual politics are not consistent with those set out officially in the plans, which often seem to be nothing but a declaration of intentions. One clear proof of the lack of will to enforce a serious policy of standardization is the long-standing tendency of the administrative branches to confuse the spheres of the use of Basque with those of translation, either hybridizing the job of standardization manager with that of translator, or substituting the use of Basque by workers for the work of the translator.

Another way in which translation acts as an obstacle rather than a dynamic instrument of Basque standardization stems from a mistaken diagnosis of the situation of the language and from undervaluing its social context; this leads to an exclusively negative vision of the existing diglossia and as a result, to inadequate strategies. It is not only futile but also detrimental to insist on the production of texts for environments in which the language has no functional presence. Given the diglossic situation of Basque, translation policy should propound standardization primarily to shore up a weak and hesitant production of texts, and limit to a large extent explorations beyond the areas in which the Basque community has a certain social network; standardization can not precede the functional extension of the language.

Clearly, the process of standardization of Basque in the various administrative branches is limited in each of its territories by a pre-existing condition: it is essential to obtain a certain threshold or sufficient density of the social use of Basque in the social networks that support administrative activity. The reason for this seems obvious: given that the administrative structures stand on the higher networks of the social network, their support for the most part depends on the multiple and varied activities that form the social network.